

Utlåtande 2011:55 RV+VII (Dnr 327-1326/2010, 327-2155/2010, 325-143/2011)

Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen, kvartal 4 2009 och kvartal 1 2010, äldreomsorg

Rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) kvartal 2 2010, äldreomsorg

Rapportering av ej verkställda beslut enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt rapportering enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) kvartal 4 2009 samt kvartal 1 och 2 2010

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4 2009 och kvartal 1 2010, äldreomsorg, godkänns.
2. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 2 2010, äldreomsorg, godkänns.
3. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens rapportering av ej verkställda beslut enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt rapportering enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) kvartal 4 2009 samt kvartal 1 och 2 2010, godkänns.

Föredragande borgarråden Joakim Larsson och Anna König Jerlmyr
anför följande.

Ärendet

Enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är kommunerna skyldiga att anmäla alla gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader.

Rapportering SoL, äldreomsorg

För kvartal 4 2009 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 123 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 28 av dessa beslut verkställts och 14 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 31 december 2009 fanns 81 ej verkställda beslut att rapportera. 77 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Fyra beslut avser beslut om dagverksamhet. I dessa fall har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverksamhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet.

Kvartal 1 2010 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 125 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 28 av dessa beslut verkställts och åtta ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 31 mars 2010 fanns 89 ej verkställda beslut att rapportera. 84 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Fyra beslut avser beslut om dagverksamhet. I dessa fall har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverksamhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet. Ett beslut avser trygghetslarm som inte kunnat installeras.

Äldrenämnden har också gett äldreförvaltningen i uppdrag att i samband med rapportering av ej verkställda beslut fortlöpande redovisa antalet överklaganden som gjorts till domstol samt hur många brukare som fått bifall på sina överklaganden. Under kvartal 4 2009 har totalt 73 domar avseende äldreomsorgsinsatser meddelats från domstol varav 21 domar var emot nämndernas beslut, dvs. den enskilde har fått bifall på sin överklagan. Under kvartal 1 2010 rapporterades totalt 77 domar varav 12 domar var emot nämndens beslut.

För kvartal 2 2010 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 106 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 20 av dessa beslut verkställts och 13 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 30 juni 2010 fanns 73 ej verkställda beslut att rapportera. 70 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Resursbrist har angivits i två av dessa beslut. Detta är relevant i det ena fallet medan det andra gäller en enskilds önskemål om ett specifikt boende. Två beslut avser beslut

om dagverksamhet. I dessa fall har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverksamhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet. Ett beslut avser trygghetslarm som inte kunnat installeras.

Äldrenämnden har också gett äldreförvaltningen i uppdrag att i samband med rapportering av ej verkställda beslut fortlöpande redovisa antalet överklaganden som gjorts till domstol samt hur många brukare som fått bifall på sina överklaganden. Under kvartal 2 2010 har totalt 110 domar avseende äldreomsorgsinsatser meddelats från domstol varav 19 domar var emot nämndernas beslut, dvs. den enskilde har fått bifall på sin överklagan.

Rapportering LSS, kvartal 4 2009

För det fjärde kvartalet 2009 redovisade stadsdelsnämnderna totalt 23 ej verkställda beslut enligt LSS (se tabell 1 och bilaga 1). Merparten av besluten avsåg pojkar/män 16 (70 %) och 7 (30 %) avsåg flickor/kvinnor.

I 8 ärenden (35 %) var orsaken resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare skäl till att besluten ej verkställdes.

Annat skäl var i 8 (35 %) ärenden orsaken till ej verkställda beslut och i 7 (30 %) ärenden hade den enskilde tackat nej till erbjudande.

Besluten avsåg följande insatser enligt LSS:

- kontaktperson, 8 beslut (35 %)
- korttidsvistelse, 5 beslut (22 %)
- bostad med särskild service för vuxna, 1 beslut (4 %)
- avlösarservice, 3 beslut (13 %)
- ledsagarservice, 3 beslut (13 %)
- daglig verksamhet, 3 beslut (13 %)

Rapportering LSS, kvartal 1 2010

För det första kvartalet 2010 redovisade stadsdelsnämnderna totalt 17 gynnande ej verkställda beslut enligt LSS (se tabell 1 och bilaga 4). Merparten av besluten avsåg pojkar/män 10 (59 %) och 7 (41 %) avsåg flickor/kvinnor.

I 5 ärenden (29 %) var orsaken resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare skäl till att besluten ej verkställdes. Annat skäl var i 8 (47 %) ärenden orsaken till ej verkställda beslut och i 2 (12 %) ärenden hade den enskilde tackat nej till erbjudande och i 2 (12 %) ärenden var orsaken saknar lämplig bostad.

Besluten avsåg följande insatser enligt LSS:

- kontaktperson, 5 beslut (29 %)
- korttidsvistelse, 2 beslut (12 %)
- bostad med särskild service, 5 beslut (29 %)
- avlösarservice, 1 beslut (6 %)

- ledsagarservice, 2 beslut (12 %)
- daglig verksamhet, 1 beslut (6 %)
- personlig assistans, 1 beslut (6 %)

Rapportering LSS, kvartal 2 2010

För andra kvartalet 2010 rapporterar stadsdelsnämnderna totalt 17 ej verkställda beslut enligt LSS (se tabell 1 och bilaga 7). Merparten av besluten avsåg pojkar/män 10 (59 %) och 4 (23 %) avsåg flickor/kvinnor samt i 3 (18 %) fall saknades uppgift om kön.

I 7 ärenden (39 %) var orsaken resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare skäl till att besluten ej verkställts. Annat skäl var i 6 (39 %) ärenden orsaken till ej verkställda beslut och i 2 (11 %) ärenden hade den enskilde tackat nej till erbjudande och i 2 ärenden (11 %) var orsaken saknar lämplig bostad.

Besluten avsåg följande insatser enligt LSS:

- kontaktperson, 8 beslut (47 %)
- korttidsvistelse, 2 beslut (12 %)
- bostad med särskild service, 2 beslut (12 %)
- avlösarservice, 2 beslut (12 %)
- ledsagarservice, 2 beslut (12 %)
- daglig verksamhet, 1 beslut (5 %)

Annat skäl kan till exempel vara:

- * återtagen ansökan
- * uppdragstagaren tackat nej
- * den enskilde medverkar inte/svarar inte på kontakt
- * plats finns men vårdnadshavare medverkar inte
- * vårdnadshavare svarar inte på kontakt

Rapportering SoL, kvartal 4 2009

För fjärde kvartalet 2009 rapporterade stadsdelsnämnderna och enheten för hemlösa totalt 8 ej verkställda beslut, varav 2 inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (FH) och 6 inom individ- och familjeomsorg (IOF) (se tabell 3 och 4 samt bifogade bilagor). Könsfördelningen gällande de inkomna rapporterna var 5 män/pojkar (62 %) och 3 kvinnor/flickor (38 %).

Totalt inrapporterades 6 ej verkställda beslut till följd av resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare varav 1 beslut återfinns inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (FH) och 5 beslut återfinns inom individ- och familjeomsorg (IOF). I 1 beslut har den enskilde tackat nej till erbjudandet och det beslutet återfinns inom individ- och familjeomsorg (IOF).

Beslutade insatser var:

- kontaktfamilj, 5 beslut
- kontaktperson, 1 beslut
- ledsagning, 1 beslut
- avlösning, 1 beslut

Rapportering SoL, kvartal 1 2010

För första kvartalet 2010 rapporterade stadsdelsnämnderna och enheten för hemlösa totalt 21 ej verkställda beslut, varav 4 inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (FH) och 17 inom individ- och familjeomsorg (IOF). (se tabell 3 och 4 samt bilagor). En redovisad ökning med 1 ärende inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (FH) och 11 ärenden inom individ- och familjeomsorg (IOF) jämfört med kvartal 4 2009. 5 av besluten har avslutats utan att ha verkställts och 5 av besluten avsåg avbrott i verkställigheten. Könsfördelningen gällande de inkomna rapporterna var lika, 6 män/pojkar (28 %) och 6 kvinnor/flickor (28 %) samt i 9 (44 %) beslut saknas uppgift om kön.

Totalt inrapporterades 21 ej verkställda beslut varav 5 till följd av resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare och alla beslut återfinns inom individ- och familjeomsorg (IOF). I 5 beslut har den enskilde tackat nej till erbjudandet varav 2 ärenden inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (FH) och 3 ärenden återfinns inom individ- och familjeomsorg (IOF). Av de totalt 21 inrapporterade ej verkställda beslut var 10 beslut till följd av annat skäl.

Beslutade insatser var:

- kontaktfamilj, 9 beslut
- kontaktperson, 3 beslut
- annat bistånd, 3 beslut
- Dagverksamhet, 3 beslut
- Hemtjänst, 1 beslut
- Boendestöd, 1 beslut
- Ekonomiskt bistånd, 1 beslut

Rapportering SoL, kvartal 2 2010

För andra kvartalet 2010 rapporterade stadsdelsnämnderna och enheten för hemlösa totalt 8 ej verkställda beslut, varav 3 inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (FH) och 5 inom individ- och familjeomsorg (IOF) (se tabell 7 och 8 samt bilagor). En redovisad minskning med 13 ärende varav 1 inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (FH) och

12 individ- och familjeomsorg (IOF) jämfört med kvartal 1 2010. 7 av besluten har avslutats utan att ha verkställts och 1 av besluten avsåg avbrott i verkställigheten. Könsfördelningen gällande de inkomna rapporterna var 2 män/pojkar (25 %) och 2 kvinnor/flickor (25 %) samt i 4 (50 %) saknades uppgift om kön.

Totalt inrapporterades 1 ej verkställt beslut till följd av resursbrist, saknar lämplig personal/uppdragstagare och beslutet återfinns inom individ- och familjeomsorg (IOF). I 3 beslut har den enskilde tackat nej till erbjudandet varav 2 återfinns inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning (FH) och 1 beslut återfinns inom individ- och familjeomsorg (IOF). Totalt inrapporterades 4 ej verkställda beslut till följd av annat skäl som orsak till ej verkställda beslut.

Beslutade insatser var:

- kontaktfamilj, 4 beslut
- kontaktperson, 2 beslut
- avlösning, 1 beslut
- grupp för barn, 1 beslut

Annat skäl kan till exempel vara:

- * fullt i gruppen, står i kö
- * klienten kommer ej till inbokade möten
- * går inte att få tag på, finns inte på någon känd adress

Beredning

Ärendet har beretts av socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen och äldreförvaltningen. Rapportering har gjorts från stadsdelsnämnderna och enheten för hemlösa inom socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Våra synpunkter

Antalet beslut inom äldreomsorgen som inte verkställts inom tre månader har minskat något sedan föregående rapporteringstillfälle. Majoriteten av besluten avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. I och med införandet av valfrihet för de äldre har de en större möjlighet att välja önskat boende. Huruvida detta i praktiken fungerar smidigt är svårt av utläsa av denna statistik, men är av hög prioritet att bevaka och utveckla för att Stockholms äldre ska få bästa möjliga service.

Antalet meddelade domar avseende äldreomsorgsinsatser har varierat men ökat något under andra kvartalet 2010. Äldrenämnden kommer att följa upp utvecklingen av antalet domar som går emot stadsdelsnämndernas beslut.

Liksom tidigare rapporteringar står kontaktperson för den övervägande delen inom socialtjänsten av de ej verkställda besluten enligt LSS. Det är glädjande att Kungsholmens och Farsta stadsdelsnämnder, som tidigare haft svårigheter att verkställa beslut avseende kontaktperson, under året redovisat allt färre ej verkställda beslut för varje kvartal som gått. Kungsholmen och Farsta är goda exempel på att det är möjligt att påverka situationen genom riktade åtgärder.

Även när det gäller SoL är det insatserna kontaktfamilj och kontaktperson som varit dominerande i rapporteringen. Vi vill därför lyfta vikten av en ändamålsenlig organisation och fungerande arbetssätt för stadsdelsnämndernas kontaktverksamhet. Kontaktverksamheten spelar en viktig roll och organisationen påverkar utfallet när det gäller ej verkställda beslut och rekrytering av kontaktpersoner.

Ett antal av dessa ej verkställda beslut kommer av faktorer som inte staden kan råda över, så som att klienter inte går att nå eller återtagen ansökan. För andra fall är det viktigt att stadsdelsnämnderna fortsätter arbetet med en snabb och rättssäker verkställighet.

Bilagor

1. Reservationer m.m.
2. Statistikrapport av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 4 2009
3. Statistikrapport av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 1 2010
4. Redovisning av domar kvartal 4 2009
5. Redovisning av domar mot nämndernas beslut kvartal 1 – 4 2009
6. Statistikrapport av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL), kvartal 2 2010
7. Redovisning av domar kvartal 2 2010
8. Rapporterade ej verkställda beslut enligt LSS 2009-12-31 LSS (kvartal 4 2009)
9. Rapporterade ej verkställda beslut enligt SoL 2009-12-31 FH (kvartal 4 2009)
10. Rapporterade ej verkställda beslut enligt SoL 2009-12-31 IOF (kvartal 4 2009)

11. Rapporterade ej verkställda beslut enligt LSS 2010-03-31 LSS (kvartal 1 2010)
12. Rapporterade ej verkställda beslut enligt SoL 2010-03-31 FH (kvartal 1 2010)
13. Rapporterade ej verkställda beslut enligt SoL 2010-03-31 IOF (kvartal 1 2010)
14. Rapporterade ej verkställda beslut enligt LSS 2010-06-30 LSS (kvartal 2 2010)
15. Rapporterade ej verkställda beslut enligt SoL 2010-06-30 FH (kvartal 2 2010)
16. Rapporterade ej verkställda beslut enligt SoL 2010-06-30 IOF (kvartal 2 2010)

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådens förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Tomas Rudin* (S) enligt följande.

Antalet ej verkställda beslut enligt LSS och SoL är för höga. Ett antal av dessa ej verkställda beslut står utanför majoritetens egen kontroll. Det gäller exempelvis återtagen ansökan eller om den enskilde inte är kontaktbar. I de fall som verkställigheten beror på resursbrist så har majoriteten däremot ett ansvar. Nämndernas bristande ekonomi spelar här en stor roll. Om det inte satsas tillräckliga resurser på att rekrytera kontaktpersoner, så kommer antalet ej verkställda beslut att vara höga, finns inte tillräckligt med gruppbofästelser eller dagliga verksamheter så kommer antalet ej verkställda beslut att höjas ytterligare. Sammantaget är verkställigheten en fråga om rättssäkerhet, vår bedömning är att den idag inom dessa verksamheter är bristfällig.

Särskilt uttalande gjordes av borgarrådet *Per Bolund* (MP) enligt följande.

Det är särskilt allvarligt när resursbrist gör att kommunen inte lyckas verkställa gynnande beslut enligt SoL och LSS inom tre månader. Det handlar om personer i hemlöshet, gamla och utsatta och personer med funktionsnedsättning, som inte i tid får sina rättigheter tillgodosedda därför att pengar saknas. Det måste till resurser så att staden kan följa lagarna.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 4 2009 och kvartal 1 2010, äldreomsorg, godkänns.

2. Stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut enligt SoL kvartal 2 2010, äldreomsorg, godkänns.
3. Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens rapportering av ej verkställda beslut enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt rapportering enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (SoL) kvartal 4 2009 samt kvartal 1 och 2 2010, godkänns.

Stockholm den 16 mars 2011

På kommunstyrelsens vägnar:
STEN NORDIN

Joakim Larsson Anna König Jerlmyr

Ylva Tengblad

Reservation anfördes av *Ann-Margarethe Livh* (V) enligt följande.

Jag föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut godkänns delvis.
2. Nämnder och rotlar uppmanas underställa kommunfullmäktige rapporterna skyndsamt efter att de färdigställts.
3. Därutöver vill vi framföra följande.

Rapporteringsskyldigheten till kommunfullmäktige av ej verkställda beslut enligt SoL och LSS är en viktig återkoppling från nämnderna men riskerar att bli verkningslös när rapporter kommer lång tid efter den tidsperiod de omfattar. I detta ärende behandlar kommunfullmäktige rapporter från kvartal 4 2009 först under kvartal 2 2011. Enligt vår uppfattning bör rapporterna redovisas per kvartal till fullmäktige och inte klumpas ihop för tre kvartal åt gången, så att fullmäktige kan följa utvecklingen kontinuerligt.

Antalet ej verkställda beslut enligt LSS och SoL är för höga. När det rör sig om brister inom stadens egen kontroll har den borgerliga majoriteten ett extra stort ansvar för att åtgärda bristerna. Om det inte satsa tillräckligt med resurser på att rekrytera och behålla kontaktpersoner, att bygga gruppboheter och dagliga verksamheter kommer antalet ej verkställda beslut att höjas ytterligare. Det handlar om människors rättsäkerhet.

Kontaktperson enligt LSS och kontaktperson och kontaktfamilj enligt LSS och SoL dominerar i rapporteringen inom socialtjänsten, både i detta ärende och i de rapporter som vi fått under förra mandatperioden. Tyvärr räcker det inte med borgarrådets syn-

punkter om bättre organisation och arbetssätt för kontaktverksamheten, utan vad som krävs är att i budgeten besluta om en permanent satsning på verksamheten och följa upp med indikatorer.

Rapporterna som rör äldreomsorgen visar att mellan 70 och 84 äldre har valt att vänta på ett särskilt boende eller tackat nej till erbjudet boende. Uppenbarligen har många äldre trots det så kallade valfrihetssystemet inte kunnat få plats på önskat boende. Vi skulle gärna se en genomlysning av vilka kvalitetsfaktorer som gör vissa vård- och omsorgsboenden mer attraktiva än andra. Det är bättre att satsa på att höja kvaliteten i befintliga kommunala vård- och omsorgsboenden än att ödsla pengar på onödig konkurrensutsättning. Det finns inget som pekar på att privat drift är bättre än kommunal drift av vård- och omsorgsboenden.

Särskilt uttalande gjordes av *Tomas Rudin, Olle Burell och Maria Östberg Svanell* (alla S) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (S) i borgarrådsberedningen.

Särskilt uttalande gjordes av *Emilia Hagberg och Stefan Nilsson* (båda MP) med hänvisning till det särskilda uttalandet av (MP) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är kommunerna skyldiga att anmäla alla gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader.

BEREDNING

Ärendet har beretts av socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen och äldreförvaltningen. Rapportering har gjorts från stadsdelsnämnderna och enheten för hemlösa inom socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 11 maj 2010 att godkänna stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 4 2009 och kvartal 1 2010 samt överlämna stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut till kommunfullmäktige.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 23 april 2010 har i huvudsak följande lydelse.

För kvartal 4 2009 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 123 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 28 av dessa beslut verkställts och 14 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 31 december 2009 fanns 81 ej verkställda beslut att rapportera. 77 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Fyra beslut avser beslut om dagverksamhet. I dessa fall har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverksamhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet.

Kvartal 1 2010 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 125 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 28 av dessa beslut verkställts och åtta ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 31 mars 2010 fanns 89 ej verkställda beslut att rapportera. 84 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Fyra beslut avser beslut om dagverksamhet. I dessa fall har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverksamhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet. Ett beslut avser trygghetslarm som inte kunnat installeras.

I tabellen nedan redovisas antalet beslut som inte var verkställda den 31 december 2009 och den 31 mars 2010 per stadsdelsnämnd, samt om besluten inte verkställts på

grund av resursbrist. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut per stadsdelsnämnd vid tidigare rapporteringstillfällen kvartal 2 2009 och kvartal 3 2009.

Tabell 1. Antal beslut som inte var verkställda vid redovisningsperiodens slut per stadsdelsnämnd

SDN	30/ 6 200 9	30/ 9 200 9	31/1 2 200 9	31/ 3 201 0	Enskilde tackat nej/ väntar på önskat boen- de/dagverksamhet. 31/12 2009 resp. 31/3 2010		Resurs- brist 31/2 2009 resp. 31/3 2010
Bromma	11	10	14	14	14	14	0
Enskede-Årsta- Vantör	12	17	9	12	9	12 *	0
Farsta	4	6	6	5	6	5	0
Hägersten- Liljeholmen	2	2	1	3	1	3	0
Hässelby-Vällingby	2	2	7	5	7	5	0
Kungsholmen	8	10	7	4	7	4	0
Norrmalm	0	0	1	4	1	4	0
Rinkeby-Kista	3	2	0	0	0	0	0
Skarpnäck	2	1	1	0	1	0	0
Skärholmen	3	1	0	0	0	0	0
Spånga-Tensta	2	0	1	8	1	8	0
Södermalm	9	15	13	21	13	21	0
Älvsjö	1	1	3	3	3	3	0
Östermalm	14	20	18	10	18	10	0
Socialtjänstför- valtningen	-	1	-	-	-	-	-
TOTALT	73	88	81	89	81	89	0

* Ett beslut avser trygghetslarm som inte kunnat installeras.

Domar

Kvartal 4 2009

Under kvartal 4 2009 har totalt 73 domar avseende äldreomsorgsinsatser meddelats från domstol, bilaga 3. Av dessa var 21 domar emot nämndernas beslut, dvs. den enskilde har fått bifall på sin överklagan. Liksom föregående kvartal redovisar Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd förhållandevis många domar (10) avseende hemtjänst, av dessa var en dom emot nämndens beslut. Södermalms stadsdelsnämnd redovisade sex domar avseende vård- och omsorgsboende varav fyra domar var emot nämndens beslut.

Kvartal 1 2010

Under första kvartalet 2010 har totalt 77 domar avseende äldreomsorgsinsatser meddelats från domstol, *bilaga 4*. Av dessa var 12 domar emot nämndens beslut. Rinkeby-Kista sdn redovisar 13 domar avseende hemtjänstinsatser varav en dom var emot nämndens beslut.

Södermalms stadsdelsförvaltning redovisar 10 domar avseende vård- och omsorgsboende varav två domar var emot nämndens beslut.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för strategi och planering inom äldreförvaltningen. Rapportering av ej verkställda beslut har gjorts av samtliga stadsdelsnämnder. Äldrenämndens handikappråd (HKR) och Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) har tagit del av ärendet den 4 maj 2010. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 5 maj 2010.

Äldreförvaltningens synpunkter

Antalet beslut som inte verkställts inom tre månader har vid de tre senaste rapporteringstillfällena legat mellan 81 - 89 beslut. Majoriteten av dessa beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende.

Antalet meddelade domar avseende äldreomsorgsinsatser var något fler (4) under första kvartalet 2010 än föregående kvartal. Däremot var det betydligt färre domar som var emot nämndernas beslut under årets första kvartal. En bidragande orsak till detta är det stora antalet domar som meddelats Rinkeby-Kista sdn avseende hemtjänstbeslut. Av 13 meddelade domar var endast en dom emot nämndens beslut. Rinkeby-Kista har tidigare informerat om att det i huvudsak är omfattningen (tidsåtgång och frekvens) av beviljade hemtjänstinsatser som överklagats. Kammarrätten har nyligen i en dom meddelat att förvaltningsdomstolarna inte ska pröva omfattningen av beviljade hemtjänstinsatser då detta är en verkställighetsfråga. Detta har inneburit att sådana överklaganden nu avvisats av förvaltningsrätten.

Södermalms stadsdelsförvaltning har rapporterat relativt många domar avseende vård- och omsorgsboende under de aktuella kvartalen. Kvartal 4 2009 rapporterades sex domar varav fyra var emot nämndens beslut. Södermalms stadsdelsförvaltning är av den uppfattningen att de inte varit för restriktiva i sina bedömningar men att de måste bli tydligare i att redovisa för domstolen på vilka grunder besluten fattats. Under kvartal 1 2010 har Södermalms stadsdelsförvaltning redovisat 10 domar men då var endast två domar emot nämndens beslut. En förklaring till denna förändring skulle kunna vara att nämnden i utredningarna tydligare redogjort för på vilka grunder besluten om avslag fattats.

Totalt sett var 29 % av de domar som meddelades under kvartal 4 2009 emot nämndernas beslut. Motsvarande andel under första kvartalet 2010 är 16 %. Det är äldreförvaltningen förhoppning att detta tyder på ett trendbrott som kommer att hålla i sig i den fortsatta rapporteringen av domslut avseende äldreomsorgsinsatser.

Äldrenämnden

Äldrenämnden beslutade vid sitt sammanträde den 14 september 2010 att godkänna förvaltningens sammanställning av stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 2 2010 samt överlämna stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda beslut till kommunfullmäktige.

Äldreförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 27 augusti 2010 har i huvudsak följande lydelse.

För kvartal 2 2010 har stadsdelsnämnderna rapporterat totalt 106 beslut som inte hade verkställts inom tre månader. Under perioden har 20 av dessa beslut verkställts och 13 ärenden har avslutats varför det vid periodens slut den 30 juni 2010 fanns 73 ej verkställda beslut att rapportera. 70 beslut avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende. Resursbrist har angivits i två av dessa beslut. Detta är relevant i ett av fallen medan det i det andra gäller en enskilds önskemål om ett specifikt boende. Två beslut avser beslut om dagverksamhet. I dessa fall har den enskilde valt att vänta på en specifik dagverksamhet, alternativt tackat nej till erbjuden dagverksamhet. Ett beslut avser beslut om trygghetslarm som inte kunnat installeras.

I tabellen nedan redovisas antalet beslut som inte var verkställda den 30 juni 2010 per stadsdelsnämnd, samt om besluten inte verkställts på grund av resursbrist. Dessutom redovisas antalet ej verkställda beslut per stadsdelsnämnd vid tidigare rapporteringstillfällen kvartal 4 2009 och kvartal 1 2010.

Tabell 1. Antal beslut som inte var verkställda vid redovisningsperiodens slut per stadsdelsnämnd

SDN	31/1 2 2009	31/ 3 201 0	30/ 6 201 0	Enskilde tackat nej/ väntar på önskat boen- de/dagverksamhet. 30/6 2010	Resurs- brist 30/6 2010
Bromma	14	14	13	13	0
Enskede-Årsta- Vantör	9	12	9	9	0
Farsta	6	5	5	5	0
Hägersten- Liljeholmen	1	3	5	4	1
Hässelby-Vällingby	7	5	2	2	0
Kungsholmen	7	4	4	4	0
Norrmalm	1	4	1	1	0

Rinkeby-Kista	0	0	5	5	0
Skarpnäck	1	0	2	1	1 x)
Skärholmen	0	0	0	0	0
Spånga-Tensta	1	8	5	5	0
Södermalm	13	21	15	15	0
Älvsjö	3	3	3	3	0
Östermalm	18	10	4	4	0
Socialtjänstförvaltningen	-	-	-	-	-
TOTALT	81	89	73	71	2

x) Resursbrist har angivits trots att det gäller önskemål om ett specifikt boende.

Domar

Under första kvartalet 2010 har totalt 106 domar avseende äldreomsorgsinsatser meddelats från domstol, *bilaga 2*. Av dessa var 19 domar emot nämndens beslut. Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd redovisar 14 domar avseende hemtjänstinsatser varav en dom var emot nämndens beslut.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för strategi och planering inom äldreförvaltningen. Rapportering av ej verkställda beslut har gjorts av samtliga stadsdelsnämnder. Äldrenämndens handikappråd (HKR) och Kommunstyrelsens pensionärsråd (KPR) har tagit del av ärendet den 7 september 2010. De fackliga organisationerna har tagit del av ärendet i förvaltningsgruppen den 8 september 2010.

Äldreförvaltningens synpunkter

Antalet beslut som inte verkställts inom tre månader har minskat något sedan föregående rapporteringstillfälle. Majoriteten av besluten avser beslut om särskilt boende och i dessa fall har den enskilde valt att vänta på ett önskat boende, alternativt tackat nej till erbjudet boende.

Antalet meddelade domar avseende äldreomsorgsinsatser var fler (10) under andra kvartalet 2010 än föregående kvartal. Även antalet domar som var emot nämndernas beslut har ökat något under perioden. Kvartal 1 2010 redovisades 12 domar som var emot nämndernas beslut. Motsvarande antal kvartal 2 2010 är 19.

Farsta och Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnder har rapporterat relativt många domar avseende vård- och omsorgsboende under de aktuella kvartalen.

Totalt sett var 18 % av de domar som meddelades under kvartal 2 2010 emot nämndernas beslut. Motsvarande andel under första kvartalet 2010 är 15 %.

Äldreförvaltningen kommer att analysera utvecklingen av antalet domar emot stadsdelsnämndernas beslut.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 16 december 2010 att för egen del godkänna stadsdelsnämndernas rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt 9 § och rapportering enligt 28 f § LSS samt 4 kap. 1 § SoL, kvartal 4 2009, kvartal 1 2010 och kvartal 2 2010 samt överlämna stadsdelsnämndernas och socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens (enheten för hemlösa) rapportering av ej verkställda gynnande beslut till kommunfullmäktige.

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Karin Rågsjö (V), ledamoten Mia Sundelin m.fl. (S) och ledamoten Stefan Nilsson (MP), *bilaga 1*.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2010 har i huvudsak följande lydelse.

Liksom tidigare rapporteringar står kontaktperson för den övervägande delen av de ej verkställda besluten enligt LSS. Vid kontakt med kontaktsekreterarna inom stadens stadsdelsnämnder framkommer att kvantiteten av tillgängliga kontaktpersoner ökade markant efter genomförd rekryterings kampanj i februari 2009. Kontaktsekreterarna framför också att det finns olika svårigheter i tillsättandet av kontaktperson. En svårighet kan vara omfattande omvårdnadsbehov hos den enskilde och en annan svårighet kan vara behov hos den enskilde av en mycket strukturerad och tillrättalagd miljö, vilket är svårt att hantera för en lekman. Vidare framkommer att den enskildes behov inte alltid kan tillgodoses med insatsen kontaktperson.

Kungsholmens och Farstas stadsdelsnämnder, som tidigare haft svårigheter att verkställa beslut avseende kontaktperson, har under året redovisat färre och färre ej verkställda beslut för varje kvartal som gått.

Även när det gäller SoL är det insatserna kontaktfamilj och kontaktperson som varit dominerande i rapporteringen. Förvaltningen vill därför peka på vikten av en ändamålsenlig organisation och fungerande arbetssätt för stadsdelsnämndernas kontaktverksamhet. Kontaktverksamheten spelar en viktig roll och organisationen påverkar utfallet när det gäller ej verkställda beslut och rekrytering av kontaktpersoner. Kungsholmen och Farsta är goda exempel på att det är möjligt att påverka situationen genom riktade åtgärder.

Förvaltningen föreslår att socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden för egen del godkänner stadsdelsnämndernas och socialtjänst- och arbetsmarknadsnämndens (enheten för hemlösa) rapportering av ej verkställda gynnande beslut enligt Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) samt rapportering enligt 4 kap. 1 Socialtjänstlagen (SoL) kvartal 1 och kvartal 2 2010 per den 19 november 2010 och att nämnden överlämnar redovisningen till kommunfullmäktige.

RESERVATIONER M.M.

Socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden

Särskilt uttalande gjordes av vice ordföranden Karin Rågsjö (V), ledamoten Mia Sundelin m.fl. (S) och ledamoten Stefan Nilsson (MP) enligt följande.

Antalet ej verkställda beslut enligt LSS och SoL är för höga. Ett antal av dessa ej verkställda beslut står utanför majoritetens egna kontroll. Det gäller exempelvis återtagen ansökan eller om den enskilde inte är kontaktbar. I de fall som verkställigheten beror på resursbrist så har majoriteten ett särskilt stort ansvar. Nämndernas bristande ekonomi spelar här en stor roll. Om det inte satsas tillräckliga resurser på att rekrytera kontaktpersoner, så kommer antalet ej verkställda beslut att vara höga, finns inte tillräckligt med gruppboheter eller dagliga verksamheter så kommer antalet ej verkställda beslut att höjas ytterligare. Sammantaget är verkställigheten en fråga om rättssäkerhet, vår bedömning är att den idag inom dessa verksamheter är bristfällig.